

„вагабонти“. Сжиятъ комитетъ и неговитѣ хора квалифицирваха всѣка постѣпка, неизходяща съ тѣхно знание и по тѣхно разрѣшение, като разбойническа, която врѣди на чорбаджиитѣ и на тѣхната просвѣтителна дѣятелностъ. Е добръ! въ отношението на този комитетъ, което въ нищо не се различаваше отъ отношението на черковниците къмъ бунтовниците, ние виждаме нѣщо повече отъ инатъ, нѣщо повече отъ жестокостъ, нѣщо повече отъ маниячество. Да наречешъ едни мжченици за свободата вагабонти, съгласето се, че това е и жестоко и... подло. Да спрѣшъ цѣло движение, което е на пѣтъ да помете старото, като квалифицирашъ това движение за нѣщо безумно или каквото и да е друго — съгласете се, че това е повече отъ грандомания. Най-сетнѣ, да казвашъ на глупостта разумностъ даже и тогава, когато фактитѣ бодятъ очитѣ ти, доказватъ ти най-осѣзателно, че ти не си правъ, че твоята логика е глупава — съгласете се, че тука има не само инатъ, но и умопомрачение.

Тѣзи „качества“ въ характерътъ на основателитѣ на тайния комитетъ сж безпорни.

Но — съгласете се съ мене, че тие качества сжщо така не бѣха спонтанни у личноститѣ, които ги проявиха въ своитѣ дѣйствия. Злото не е спонтанно и у християнскиятъ дяволъ: колкото да ни заблуждаватъ догматичитѣ — теолози, все пакъ разумътъ ни учи, че човѣкътъ стана лошъ, когато господъ излѣзе несправедливъ къмъ него. Значи, една външна сила направи отъ човѣкътъ „дяволъ“, макаръ „дяволътъ“ да остана единственната творческа сила въ свѣта. Коя бѣше тая външна сила, която вдъхновяваше „основателитѣ“ на прочутия комитетъ да бждатъ не само жестоки инатчие, но и несправедливи до прѣстѣпностъ къмъ революционеритѣ? — Отговоръ: еди кой си (напримѣръ, Иванъ Богоровъ, единъ човѣкъ, когото въ всичко би могли да обвините, но не и въ революционерство) —